Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	8Cdo/23/2025
Identifikačné číslo spisu:	7222212029
Dátum vydania rozhodnutia:	27.02.2026
Meno a priezvisko:	JUDr. Ivan Rumana
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2026:7222212029.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu N.. P. P., narodeného XX. J. XXXX, W., T. XX, zastúpeného advokátskou kanceláriou JUDr. JCLic. Tomáš Majerčák, PhD. s.r.o., Košice, Kováčska 28, IČO: 52 858 774, proti žalovanému Mesto Košice, Košice, Tr. SNP 48/A, IČO: 00 691 135, o zaplatenie peňažnej náhrady za držbu a užívanie pozemkov, vedenom na Mestskom súde Košice pod sp. zn. K2-10C/49/2022, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach zo 16. októbra 2024 sp. zn. 9Co/146/2023 - 160, takto

rozhodol:

Z r u š u j e rozsudok Krajského súdu v Košiciach zo 16. októbra 2024 č.k. 9Co/146/2023-160 ako aj uznesenie Mestského súdu Košice zo dňa 12.decembra 2024, č.k. K2-10C/49/2022-171 a vec v rozsahu zrušenia v r a c i a Krajskému súdu v Košiciach na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Košiciach (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie žalovaného napadnutým rozsudkom zo 16. októbra 2024, sp. zn. 9Co/146/2023, zmenil rozsudok bývalého Okresného súdu Košice II zo dňa 19. mája 2023 , č.k. 10C/49/2022 (ďalej „súd prvej inštancie“) v napadnutom výroku, ktorým uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi 1.740 eur so 7%-tným ročným úrokom z omeškania od 14.01.2023 do zaplatenia tak, že žalobu zamietol. Odvolací súd priznal žalovanému proti žalobcovi nárok na plnú náhradu trov prvoinštančného i odvolacieho konania.

2. Súd prvej inštancie zistil, že žalobca sa žalobou podanou dňa 05.12.2022 domáhal, aby súd rozsudkom uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi finančnú náhradu vo výške nájomného za držbu a užívanie pozemkov vedených na LV XXXXX, kat. územie Lunik, parc. KN-C č. XXXX/XX - zast. plochy a nádvoria o výmere 164 m2 a časti pozemku vedeného na I. XXXXX, kat. územie O., parc. KN-C č. XXXX/X - zast. plochy a nádvoria o výmere 132 m2 za obdobie od 28.11. 2020 do 27.11. 2022 vo výške spoluvlastníckeho podielu 3/4 istinu 1.740 eur, stanovenú na základe priznanej náhrady v rozsudku Okresného súdu Košice II sp.zn. 44C/29/2018, so 7 %-ným úrokom z omeškania ročne z dlžnej sumy 1.740 Eur od 28.10. 2022 až do zaplatenia. Podľa § 4 zákona č. 66/1999 Z.z. o niektorých opatreniach pri majetkovoprávnom usporiadaní pozemkov pod stavbami, ktoré prešli z vlastníctva štátu na obce a vyššie územné celky a o zmene a doplnení niektorých zákonov vzniklo na

týchto pozemkoch v prospech žalovaného právo zodpovedajúce vecnému bremenu, ktoré je využívané ku dňu podania žaloby.

3. Súd prvej inštancie v odôvodnení uviedol, že medzi stranami sporu nebolo sporné spoluvlastníctvo žalobcu k pozemkom, ich výmera a ani to, že sú na nich umiestnené stavby - pozemné komunikácie (vrátane rozsahu ich umiestnenia), ktoré prešli do vlastníctva žalovaného podľa zákona 138/1991 Z. z. o majetku obcí. Spornou nebola, vzhľadom na neexistenciu zmluvného vzťahu medzi žalobcom a žalovaným, ktorý by ho oprávňoval tieto nehnuteľnosti , ani skutočnosť, že dňom 1.7.2009 v súlade s § 4 ods. 1 vzniklo k predmetným pozemkom v prospech žalovaného právo zodpovedajúce vecnému bremenu. Žalobcovi účinnosťou tohto zákona vznikol nárok (§ 2 ods.1 zákona), aby mu žalovaný zámennou zmluvou poskytol náhradný pozemok v jeho vlastníctve, pričom do podania žaloby nedošlo k uplatneniu postupu predpokladaného § 2 ods. 2 zákona. Zákon č. 66/2009 Z. z. otázku finančnej náhrady za nútené obmedzenie nerieši. Súdnou praxou bolo po jeho účinnosti postupne ustálené, že vlastníkovi pozemku patrí opakujúca sa náhrada vo výške obvyklého nájomného súd sa priklonil k úvahám o opakovanej primeranej náhrade p obmedzenia už v rozhodnutí sp. zn. III. ÚS 237/2009. Táto rozhodovacie prax bola potvrdená i nálezom Ústavného súdu SR PL. ÚS 42/2015 z 12. októbra 2016.

4. Odvolací súd na odvolanie žalovaného dospel k záveru, že hoci sú súdy viazané vyriešením predbežnej otázky existencie právneho vzťahu z predchádzajúcich konaní, táto viazanosť sa nevzťahuje na právne posúdenie formy náhrady (jednorazová vs. opakujúca sa) pri nárokoch za iné časové obdobie, ak došlo k zjednoteniu rozhodovacej praxe najvyšších súdnych autorít. S poukazom na ustálenú judikatúru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“), podľa ktorej má náhrada za vecné bremeno podľa zákona č. 66/2009 Z. z. povahu jednorazového plnenia, uzavrel, že nárok žalobcu je premlčaný.

5. Odvolací súd v odôvodnení konštatoval, že pokiaľ ide o povahu náhrady za zákonom č. 66/2009 Z. z. zriadené vecné bremeno, kam už teda viazanosť týmto prejudiciálnym účinkom predchádzajúcich právoplatných rozsudkov nesiaha, daný zákon túto otázku nerieši, aktuálna rozhodovacia prax dovolacieho súdu v tejto otázke, od ktorej odvolací súd nemal dôvod sa odkloniť (§393 ods. 2 in fine a ods. 3 CSP, a contrario), je jednotná v tom, že právo na zaplatenie peňažnej náhrady za nútené obmedzenie vlastníckeho práva zákonom č. 66/2009 Z. z. má povahu jednorazového plnenia a patrí tomu, kto vlastníkom pozemku bol k 1.7.2009, t. j. v čase vzniku tohto zákonného vecného bremena zaťažujúceho jeho pozemok, ktoré sa premlčí márnym uplynutím trojročnej premlčacej doby (§101 o. z.). Aktuálna ustálená rozhodovacia prax dovolacieho súdu (R 71/2018) preferujúca jednorazovú náhradu za zákonné vecné bremeno je vyjadrená v jeho rozhodnutiach, napr. vo veciach 2Cdo/l94/2018, lCdo/99/2019, lCdo/171/2021, 2Cdo/l51/2020, 5Cdo/l75/2019, ale aj v ďalších. V zmysle tejto primeraná finančná náhrada je namieste aj v prípade zriadenia vecného bremena podľa §4 ods. 1 zákona č. 66/2009 Z. z., vlastníkovi pozemku patrí podľa všeobecných zásad upravujúcich inštitút vecného bremena a je determinovaná proporcionalitou a vyvažovaním hodnoty vlastníckeho práva a hodnoty verejného záujmu. Ak judikatúra najvyššieho súdu akceptovaná aj ústavným súdom (napr. uznesenia z 3.5.2012 vo veci IV. ÚS 227/2012, zo 7.8.2013 vo veci I. ÚS 474/2013, z 11.1.2012 vo veci I. ÚS 1/2012, či z 3.11.2011 vo veci II. ÚS 506/2011) dospela k záveru, že právo na náhradu za obmedzenie vlastníckeho práva podľa §23 ods. 5 zákona č. 182/1993 Z. z. vzniklo ex lege jednorazovo tomu, kto bol vlastníkom zaťaženého pozemku ku dňu účinnosti tohto zákona, nemôže byť tomu inak ani pri zriadení vecného bremena podľa § 4 ods. 1 zákona č. 66/2009 Z. z., pretože ak tieto legálne (zákonné) vecné bremená majú všetky jednotiace znaky, t. j. ide o obmedzenia vlastníckeho práva založené verejnoprávnymi normami kogentného charakteru s významným prvkom súkromnoprávnym. Okruh oprávnených subjektov je vymedzený druhovo a nezapisujú sa do katastra nehnuteľností, vyjadrené v zhodnej právnej úprave, nemôže byť tomu inak ani v súvislosti s finančnou náhradou za obmedzenie vlastníckeho práva, pretože pre opačný právny názor niet žiadnych presvedčivých argumentov.

6. Tento ustálený právny názor neovplyvnil ani nález ústavného súdu z 12.10.2016 vo veci PL. ÚS 42/2015, pretože ako vyplýva z uznesenia ústavného súdu z 18.5.2017 vo veci II. ÚS 323/2017, nemožno stotožňovať právnu úpravu zákona č. 657/2004 Z. z. o tepelnej energetike, ktorý upravoval

primeranú jednorazovú náhradu za zriadenie vecného bremena a náhradu za vecné bremeno upravené v § 23 ods. 5 zákona č. 182/1993 Z. z. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov. Keďže upravujú rozličné situácie, ktoré vyjadrujú rôznu formu obmedzenia v užívaní nehnuteľností (kým pri obmedzení vlastníckeho práva podľa zákona o tepelnej energetike sa poskytuje náhrada za výmeru, v ktorej vlastník je obmedzený pri užívaní nehnuteľnosti v dôsledku uplatnenia zákonného vecného bremena držiteľom povolenia, a to pri výkone práv a povinností podľa §10 ods. 1 zákona o tepelnej energetike, ktorých rozsah a frekvenciu nemožno vopred určiť, pri právnej úprave zákona o vlastníctve bytov a nebytových priestorov vzniká k pozemku právo zodpovedajúce vecnému bremenu, ak vlastník domu nie je vlastníkom pozemku, teda rozsah vecného bremena je určiteľný už pri jeho vzniku, pričom rovnako je to aj pri zriadení vecného bremena aj podľa § 4 ods. 1 zákona č. 66/2009 Z. z., ktorého rozsah je určiteľný už pri jeho vzniku). Aj novšie uznesenie ústavného súdu napr. z 21.6.2018 vo veci IV. ÚS 390/2018, ale aj uznesenie najvyššieho súdu z 29.10.2019 vo veci 8Cdo/30/2018 , pritom „dovysvetľujú" nález ústavného súdu z 12.10.2016 vo veci PL ÚS 42/2015 právnou argumentáciou, z ktorej je zrejmé, z akých dôvodov nejde o nález použiteľný všeobecne na akékoľvek zákonom zriadené vecné bremená, ale že sa vzťahuje iba na zákon č. 657/2004 Z. z. o tepelnej energetike, kde rozsah a frekvenciu vecných bremien nemožno vopred určiť, na rozdiel od vecných bremien zriadených zákonom č. 182/1993 Z. z., či zákonom č. 66/2009 Z. z.

7. Odvolací súd záverom konštatoval, že otázka charakteru peňažnej náhrady za zákonom č. 66/2009 Z. z. zriadené vecné bremeno v rozhodnom čase rozhodovania odvolacieho súdu v súdenej veci je ustálená (aj) zhora zmienenými konštantnými rozhodnutiami najvyšších súdnych autorít ako náhrada jednorazová, na ktorej uplatnenie v konaní pred súdom plynula trojročná premlčacia doba od 1.7.2009. Pretože v danom prípade žaloba na peňažné plnenie na súde bola uplatnená až 5.12.2022 a žalovaný v konaní premlčania sa dovolal, nebolo možné premlčané právo žalobcovi priznať. Počiatok plynutia trojročnej premlčacej doby v zmysle § 101 O. z., keďže v ďalších ustanoveniach tohto hmotnoprávneho predpisu nie je ustanovené inak, plynie odo dňa, keď právo sa mohlo vykonať po prvý raz. Vzhľadom na to, že právo zodpovedajúce vecnému bremenu na základe zákona č. 66/2009 Z. z. žalovanému vzniklo účinnosťou tohto zákona dňom 1.7.2009, uvedený deň zároveň je aj dňom, ku ktorému žalobcovi ako vlastníkovi vecným bremenom zaťaženého pozemku zároveň vzniklo aj právo na primeranú náhradu za toto jeho obmedzenie, ktoré po prvý raz mohol preto vykonať 1.7.2009. Z týchto dôvodov rozsudok súdu prvej inštancie v odvolateľom napadnutom vyhovujúcom výroku postupom podľa §388 CSP zmenil tak, že žalobu zamietol.

8. Odvolací súd v spore plne úspešnému žalovanému priznal nárok na plnú náhradu trov nielen odvolacieho konania, ale aj trov konania na súde prvej inštancie (§262 ods. 1 v spojení s §396 ods. 2 a §255 ods. 1 CSP); o výške trov po právoplatnosti tohto rozhodnutia rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením (§262 ods. 2 CSP). Dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré o trovách konania v danom prípade by malo byť rozhodované podľa § 257 CSP v konaní tvrdené a ani odvolacím súdom zistené neboli.

9. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca (ďalej len „dovolateľ“) v zákonnej lehote dovolanie. Prípustnosť a dôvodnosť dovolania vyvodzoval z ustanovení § 420 písm. f) CSP a § 421 ods. 1 písm. a) a b) CSP. Navrhol, aby najvyšší súd napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Dovolateľ v rámci dovolacieho dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP namietal, že odvolací súd sa v napadnutom rozsudku vôbec nevysporiadal so skutočnosťou, že v predchádzajúcom konaní (sp. zn. 13C/137/2011 v spojení s 2Co/155/2012) žalobca pôvodne žiadal jednorazovú odplatu a súdy mu právoplatne priznali opakovanú odplatu vo výške nájmu. Dovolateľ argumentoval, že odvolací súd sa nevysporiadal s princípom právnej istoty a legitímnych očakávaní, čím zaťažil konanie vadou zmätočnosti. Taktiež namietal, že napadnutý rozsudok je prekvapivý, keďže predtým ten istý senát (v pomere hlasov 3:0) rešpektoval prejudicialitu, zatiaľ čo teraz (v pomere hlasov 2:1) rozhodol opačne bez toho, aby sa žalobca mohol proti tomuto právnemu názoru v odvolacom konaní brániť. Uviedol, že k porušeniu práva na spravodlivý proces dochádza aj vtedy, ak všeobecný súd urobí právny záver, ale nevysporiada sa so skutočnosťou, zohľadnenie ktorej je podstatné alebo nevyhnutné na právne posúdenie veci. Rozhodnutie obsahujúce takéto odôvodnenie je svojou povahou arbitrárne. Súčasťou

procesných záruk spravodlivého rozhodnutia, resp. minimálnych garancií procesnej povahy, je totiž aj právo na odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na právne a skutkovo relevantné (ťažiskové) otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany (pórov, právnu vetu nálezu III. ÚS 260/07; ďalej napr. aj II. ÚS 439/2016).

10. Vo vzťahu k prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. a) a b) CSP dovolateľ vymedzil právnu otázku, či je súd viazaný právoplatným rozhodnutím (prejudiciálnym účinkom) z predchádzajúceho konania o tom, že náhrada za to isté vecné bremeno na tých istých pozemkoch medzi tými istými účastníkmi má opakujúci sa charakter vo výške nájmu. Podľa názoru dovolateľa z ust. § 194, § 228 a § 230 CSP vyplýva, že súd je takýmto rozhodnutím viazaný. Zároveň navrhol odkloniť sa od doterajšej rozhodovacej praxe najvyššieho súdu ohľadom jednorazového charakteru náhrady za vecné bremeno podľa zákona č. 66/2009 Z. z. s tým, že odplata má byť opakovaná vo forme renty. Argumentoval ústavnoprávnymi princípmi, nespravodlivosťou zavedenia jednorazovej náhrady, ktorá je už premlčaná, a tým, že zákonodarca sledoval majetkovoprávne usporiadanie, ku ktorému jednorazová premlčaná náhrada obce nemotivuje.
11. Žalovaný sa k dovolaniu nevyjadril.

12. Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 CSP), preskúmal vec a dospel k záveru, že dovolanie žalobcu je dôvodné a preto napadnutý rozsudok odvolacieho súdu podľa § 449 ods.1 CSP zrušil a vec mu podľa 450 CSP vrátil na ďalšie konanie.

Dovolanie podľa § 420 písm. f) CSP

13. Podľa § 420, písm. f) zákona č. 160/215 Z.z. Civilný sporový poriadok („CSP“) dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

14. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok a tejto jeho mimoriadnej povahe zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti, prísne regulovanej Civilným sporovým poriadkom. Z ustanovenia § 419 CSP vyplýva, že proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je dovolanie prípustné, len ak to zákon pripúšťa, pričom prípady, v ktorých je dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním.

15. Dovolací súd sa v prvom rade zaoberal prípustnosťou dovolania z dôvodu vady podľa § 420 písm. f) CSP.

16. Dovolací súd v priebehu dovolacieho konania zistil, že Ústavný súd Slovenskej republiky nálezom zo dňa 24. septembra 2025, č.k. II.ÚS 369/2025-49 v skutkovo a právne v obdobnej veci rozhodnutej rozsudkom Krajského súdu v Košiciach zo dňa 22. mája 2024 č.k. 9Co/18/2023-43 rozhodol tak, že: „1. Uznesením Krajského súdu v Košiciach č. k. 9Co/l8/2023-431 z 22. mája 2024 boli porušené základné práva sťažovateľov vlastniť majetok podľa čl. 20 ods. 1 a 4 Ústavy Slovenskej republiky, na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a právo na pokojné užívanie majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. 2. Uznesenie Krajského súdu v Košiciach č. k. 9Co/l8/2023-431 z 22. mája 2024 zrušuje a vec vracia Krajskému súdu v Košiciach na ďalšie konanie a rozhodnutie“ .

17. V odôvodnení nálezu v bodoch 15 až 19 ústavný súd uviedol, že : Sťažovatelia nie sú prví, ktorí namietajú nespravodlivosť výkladu zákona č. 66/2009 Z. z. zo strany všeobecných súdov, ktorá má byť

spôsobená nesprávnym uchopením (a pochopením) zmyslu a účelu zákona č. 66/2009 Z. z. a vecného bremena podľa § 4 ods. 1 tohto zákona. Sťažovateľmi namietané nesprávne právne posúdenie má v tomto prípade celkom zrejmý ústavnoprávny rozmer a otázka, či je výklad všeobecných súdov ústavne konformným výkladom, je otázkou, ktorej zodpovedanie je zásadné nielen pre sťažovateľov vo vzťahu k napadnutému konaniu, ale aj pre iných vlastníkov pozemkov, ktorí sú týmto vecným bremenom obmedzovaní na vlastníckom práve. V nedávno prijatom rozhodnutí č. k. PL. U S 12/2025-16 z 28. mája 2025 ústavný súd poukázal na to, že ani ustálená súdna prax nie je nemenná a odklon od nej je možný [s povinnosťou dôkladného a presvedčivého odôvodnenia, § 220 ods. 3 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP")]. Evolutívny vývoj judikatúry nie je v rozpore s riadnym výkonom spravodlivosti (podobne Európsky súd pre ľudské práva v rozsudku Veľkej komory z 20. 10. 2011, Nejdet Sahin aPerihan Sahin v. Turecko, č. 13279/05, ods. 58) a môže byť odôvodnený aj zmenou sociálnych alebo ekonomických pomerov alebo inými okolnosťami, ktoré môžu ospravedlniť rozdielny prístup k spôsobu vyvažovania dotknutých práv účastníkov právneho vzťahu. V spore, z ktorého vyšiel prejednávaný návrh, môže byť okolnosťou odôvodňujúcou prekonanie skoršej judikatúry najvyšších súdnych autorít fakt, že ani po takmer 16 rokoch od nadobudnutia účinnosti zákona č. 66/2009 Z. z. nebol dosiahnutý jeho účel. Tým bolo prioritne definitívne usporiadanie vlastníckych vzťahov medzi vlastníkom pozemku a obcou, resp. vyšším územným celkom ako vlastníkom delimitovanej stavby, a to zákonom predpokladanými nástrojmi (§ 2 ods. 1 a 2 zákona), a nie ďalšie fakticky časovo neurčité (do vykonania pozemkových úprav) zakonzervovanie stavu núteného obmedzenia vlastníckeho práva vlastníka pozemku bez náležitej kompenzácie. Právny stav nastolený doterajšou judikatúrou a výkladom dotknutých právnych noriem nie je naďalej ústavne udržateľný. Sťažovatelia ako vlastníci pozemkov nedisponujú žiadnym z oprávnení vlastníka (nuda proprietas), ktoré tvoria obsah vlastníckeho práva v dôsledku dotknutej právnej úpravy a jej konštantného výkladu všeobecnými súdmi o nároku len na jednorazovú odmenu (navyše premlčateľnú v kontraste s premlčateľným vlastníckym právom), ktorú nemožno považovať za primeranú pre časové obdobie obmedzenia 16 rokov, za ktoré malo dôjsť k vysporiadaniu práv zmluvne. Bremeno kladené na vlastníkov z dôvodu verejného záujmu je tak neprimerané a nezodpovedá požiadavkám proporcionality. Jediným dôvodom hraničnej ústavnej akceptovateľnosti dosiaľ bola dočasnosť tohto riešenia, ktorá však nevyvíjala tlak na mestá a obce pristúpiť k zmluvnému riešeniu nežiaduceho stavu. Len opakovaná náhrada blížiaca sa k trhovej hodnote môže predstavovať nastolenie spravodlivej rovnováhy medzi potrebami verejného záujmu a vlastníckym právom sťažovateľov, teda viesť k ústavne a probovateľnému stavu v právnom štáte. Na prvý pohľad by sa mohlo zdať, že súdy vo veci sťažovateľov nemohli porušiť ich právo na súdnu ochranu, keď pri rozhodovaní vychádzali z (už) ustálenej rozhodovacej praxe najvyššieho súdu. Bolo by možné uznať, že nemôže ísť o rozhodnutie zjavne nesprávne. Súdy sú však vždy povinné zvažovať, či je ustálená rozhodovacia prax, ktorú zvažujú v okolnostiach konkrétnej veci aplikovať, na vec priliehavá, teda či sú okolnosti natoľko podobné, že umožňujú vo veci urobiť rovnaký právny záver. V tomto prípade išlo o aplikáciu zákona č. 66/2009 Z. z. - o prípad nie ojedinelý, ktorý na prvý pohľad takú možnosť ponúka. Napriek tomu tu je okolnosť, ktorá prípad robí odlišným od tých predchádzajúcich, a tou okolnosťou je čas. Túto okolnosť zdôrazňovali sťažovatelia vo svojich podaniach, keď opakovane poukazovali na to, že ak aj rozhodovacia prax dávala zmysel po prijatí zákona č. 66/2009 Z. z., nedáva zmysel teraz, resp. aplikáciu takejto rozhodovacej praxe viac nemožno považovať za spravodlivú. Odvolací súd mal na túto argumentáciu reflektovať a vo svojom rozhodnutí sa o to viac mal sústrediť na to, či je odkaz na zhodnutia najvyššieho súdu stále aktuálny. Neprihliadnutie na túto argumentáciu, a tým aj na účel samotného zákona č. 66/2009 Z. z. spôsobilo, že aj aplikovaním ustálenej rozhodovacej praxe mohlo dôjsť (a aj došlo) k porušeniu práv sťažovateľov na súdnu ochranu (čl. 46 ods. 1 ústavy) a na spravodlivé súdne konanie (čl. 6 ods. 1 dohovoru)“.

18. Najvyšší súd konštatuje, že vzhľadom na povinnosť ústavne konformného výkladu podľa čl. 152 ods.4 Ústavy Slovenskej republiky, ktorá sa vzťahuje na súdy Slovenskej republiky, sa Krajský súd v Košiciach v ďalšom konaní pri odôvodnení svojho rozhodnutia vyrovná aj s horeuvedenými závermi Ústavného súdu Slovenskej republiky nálezom zo dňa 24. septembra 2025, č.k. II.ÚS 369/2025-49.

Dovolanie podľa § 421 ods. 1, písm. a, b) CSP

19. Ustanovenie § 422 ods. 1 písm. a) CSP obmedzuje prípustnosť dovolania pre nesprávne právne posúdenie veci tzv. majetkovým cenzom (ratione valoris). Zákonodarca týmto ustanovením vylúčil možnosť dovolacieho prieskumu právnych otázok v sporoch s nízkou hodnotou predmetu sporu, pričom túto hranicu stanovil na desaťnásobok minimálnej mzdy.

20. V prejednávanej veci bola žaloba na súde prvej inštancie podaná 5. decembra 2022. Minimálna mzda na rok 2022 bola ustanovená nariadením vlády Slovenskej republiky č. 352/2021 Z. z., ktorým sa ustanovuje suma minimálnej mzdy na rok 2022, na sumu 646 eur mesačne. Desaťnásobok tejto sumy predstavuje 6.460 eur.

21. Dovolateľom napadnutý výrok odvolacieho súdu sa týka peňažného plnenia (istiny) vo výške 1.740 eur. Táto suma neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy rozhodujúcej v čase podania žaloby (1 740 eur < 6 460 eur). Vzhľadom na to, že prípustnosť dovolania podľa § 421 ods. 1 CSP je v danom prípade vylúčená majetkovým cenzom podľa § 422 ods. 1 písm. a) CSP, dovolací súd sa nemohol zaoberať dovolateľom nastolenými právnymi otázkami.

22. Dovolací súd zrušil aj uznesenie Mestského súdu Košice zo dňa 12.decembra 2024, č.k. K2-10C/49/2022 - 171 z dôvodu, že má svoj základ vo výroku o trovách konania, ktorý bol zrušený rozhodnutím dovolacieho súdu. Závislým výrokom môže byť nielen opravným prostriedkom nedotknutý výrok tvoriaci súčasť napadnutého rozhodnutia, ale aj výrok, ktorý je obsahom iného, samostatného rozhodnutia v danej veci. Vydanie uznesenia o trovách konania je jednostranne závislé od existencie rozhodnutia vo veci samej. Zrušením rozsudku odvolacieho súdu, uznesenie o trovách konania ako závislé rozhodnutie stratilo svoj podklad. Bez nadväznosti na predchádzajúce (zrušené) rozhodnutia vo veci samej by zostalo uznesenie o trovách konania osamotené a strácalo by rozumný zmysel, čo by odporovalo princípu právnej istoty.

23. Ak dovolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.